

502

287

287

287

Kirjutusse Lehed.

Kõik ühendussõnastatud kirjutusse-lehtede järele tahab kirjutama tippida, se pauga tähele:

1) et julge nõnda peab kätte võetama, kuidas se piisikene püüskene nõuak, mis reži-
mest lehte veel.

2) Kirjutaja isik peab surgeste laua tagga istuma, ja temma kõnarrad ei pea kehast
milto nõhaga laugel ollema.

3) Jaga kiripis ja pehstikari peab esite sõrmega, laua peäle tõmbama, et tär harjuta-
da ja tedda õppetada.

4) Jaga kiripis ja pehstikari peab ni laua sullega kottuma, tunni läksi harjumis ja
õppind tedda nõnda jaggema, kuidas peab ollema.

5) Kui kriipsud ja pohkstawid kõrda lähewad; siis peab käewart ülleskandma, ja nenda kirjutama.

6) Kirjutud reäd peawad õiged ollema, ja õtsesõhhe minnema; sepärrast peab sedda käewart, kus sulg on, sedda möda kuid pohkstawisid ehk sõnu tulleb kirjutada, emate nihhutama. Ei olle siis tarwis, et koolmeistrid koli-lastel kirjutusse-ramatutesse pliiistikuga jonesti tõmbawad, et lapsed nende möda õtsesõhhe õppiwad kirjutama. Se wiis ei kõlba kuhugi, egga sa temmast ühtegi kasju, agga tül kahju.

7) Kõik kriipsud, isstärnanis mis kõwerad on, ehk rõnga jookwad, nenda kui need, mis esimeses, teis es ja kolmandas reas nähtakse, peab õ, ija kõigeennamiste katsuma ja kirjutama, et neid õiete hästi õppiks teggema.

8) Kõik pohkstawid reäs, peawad ühhe rinna peäl ollema, egga pea üks ülles egga kõine allapiddi minnema.

9) Kõik sõnad, mis reäs kõrwistikko seiswad, peawad ühhetassa ollema, egga kõhki ühhe sõna pohkstawid ei suremad egga wähhemad kõise sõna pohkstawidest olla.

10) Igga sõna wahhele peab wahhet jätma.

Ab. 502.

Kirjutuse-lehed

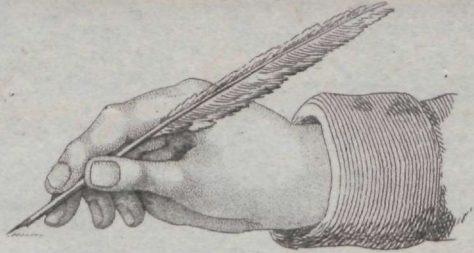
mis

Juhk. Henr. Rosenplänter

kirjutand.

Perno-linnas. Toulo-kuul 1818. mal aastal.

Gravirt und gedruckt von D. Heinz in Rord.

/ \ - // \ = || // \ \ ≡ X /

11NUMUS20 ~ ~ 000

16 j llll S S S P 6 S S S

i r n u m e o a s L l l t t t

b h h d j g g p p s s s s t

6
i r n u m w e o a s z l l b h d k j g p s

7
a a a b b b d d d e e e g g g h h h i i i k k k

8
l l m m m n n n o o o p p p r r r s s s

ftttuuu wnn LLä"ö"ü 9

anbnen gnkn in jnkn ln mnn

onönpm rnsms sm smt m um wnn 1m

a b d e g h i j k l m n o p r s t u v z /

au äu bu du eu gu hu iu ju ku lu mu

nu ou öu pu ru su su tu uu üu wu zu

am äm bm dm em gm hm im jm km)

lm llm mm nm om öm pm rm sm

sm ssm tm ttm um üm wv z m

all äll bll dll ell gll hll ill jll mll nll oll öll

öll pll rll sll fll tll ull üll wll zll

abdeg hijklmno prstun r.

A A B D E G H J K L M N

O O O P R S T U U W L

g k l n r q q k k l m n r à â ä ö ö ö
(c f g v x y)

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XIV	XV	XVI
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>	<i>9</i>	<i>10</i>	<i>11</i>	<i>14</i>	<i>15</i>	<i>16</i>

XIX	XX	XL	L	LX	C	CC	h	D	DC	M	
<i>19</i>	<i>20</i>	<i>40</i>	<i>50</i>	<i>60</i>	<i>100</i>	<i>200</i>	<i>500</i>	<i>500</i>	<i>600</i>	<i>1000</i>	

.   :   ,   ;   !   ?   »   =   "   ;:   ( )   [ ]

Aesopus Agesilaus Antonius

Bias Diogenes Dione Ennius

Epaminondas Gorgias Hannibal

Horatius Julius Seondas Manlius

Metellus Pausanias Plato Regulus

Solon Thales Tiberius Titus Zeno

Kus ei olle hakkatust, seäl ei olle lõppetust.

Wihha wöttab wilja maast, raddedus kallad merrest.

Ukhe töe lõppetus sadab tõise algatust.

Se innimenne on rikkas, kes paljo õppind.

Warras irka ennese taggant warrastab.

Kes kõnneleb se külwab, kes kuleb se leikab.

Õppi nores põlvnes, et tarkus hiljaks ei wibiks.

Sinna ei pea mitte walletama egga petma.

Kõigemaggsam leib se, mis töö waenraga tenitud.

Tõe pärrast rägim tõt, tõe pärrast näen waenna.

Sinna pead omma palle higgi sees omma leiba söma.

Tehke head neile, kes teid wihkanwad.

Ontfad on need, kes puhtad süddames on.

Ei sa kõik taevariki, kes Issand! Issand! ütlenvad.

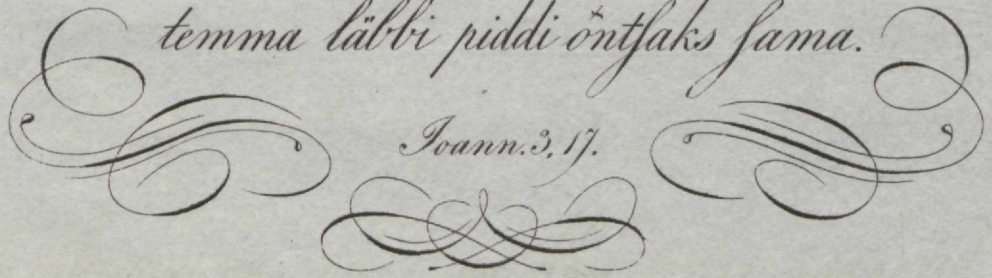
Jumimesse vihha ei te mitte, mis Jummal ees õige on.

Agga nüüd jäeb usk, lootus, armastus, need kolm;
agga suurem neist on armastus.

Õtse kui ihho ilma waimota on surnud,
nenda on ka usk ilma teggusitta surnud D.

Jummal ei olle omma Poega mitte
 läkkitanud ma-ilma, et temma ma-ilma
 pididi hukkamõistma, waid. et ma-ilm
 temma läbbi pididi õntfaks sama.

Ioann. 3. 17.

Martin Lutterus.

Ta sündis 1483 aastal p. Kr. f. Kadrina-ku 10^{mal} päeval,
ja suri 1546, Kiiuila-ku 18^{mal} päeval.

1817. Mardi-ku 19^{mal} päeval pühkiti iggal maal
kõigis paigus Lutteruse-rahwa kogudustes, nenda kui
meiegi maal, õntsa Lutteruse mälestuseks Tänno-püh.
ha, sest et parrajaste sel päeval kolm sada aastat
täis said, sest ajast arvata, mil sesamma pühha mees,
pühkast Waimust aetud, seggaseks läinud usko-õppetust,
Tummala sõnna möda pühkast kirjast hakkas selletama.

1820.

Januari-ku kuendamal päeval, kulutati Riialinnas,
 et aulik ja armolinne Ullem-wallitseja

K. E. J. E. R. A. L. E. K. S. A. N. D. E. R.

Lihwlandi- ja Kurre-ma mõisawannemitte palwet
 kuulda wõtnud, ja sedda uut seädust, mis nemimad
 omma prilastanra tallopoegade heaks teinud, sure armo.
 ga heaks kütnud, ja sedda kindlaks kinnitanud.

11) Igga sõna ja rida peab mitmele ja mitmele korraks kirjutama, ja tüdimataks üht ja seddasamma katsuma ja jälle katsuma.

Kui sõrmedega ilma sulleta tähti kirjutada; siis peab õppija sellegi-pärrast vormi nenda pidama, kui olleks temmal sulg näppo wahhel. Kui neid palju on, kes kirjutamisest õppimas, siis võib üks näidata, kuidas sõrmedega laua peale tõmmata, ja teavad teisid nenda taggajärrel. Kirjutamine, kui käärt üleskantakse, seab sedda kas-su, et õppijad sedda paremate, kergemate ja illusamaste õppivad kirja tegema, hing et kui siis kät mahapannewad, sedda kindlamaste kirjutawad.

Parrem on, et kirjutuse-lehhed seält kõhast, kus penikesed joned ülle lehhe tõm-matud, läbbi leigatakse, ja pakso pabberi peale limitakse; sest et siis õppija, nenda kuidas isegi tahhab, sedda omma silma ligidale võib panna, et näeb kuidas kõik tehtud.

Need, kes hakkawad õppima, peawad kakskümmend ehk kuuskümmend korda, ehk weel peale sedda, igga tähekest, põhstawi ja sõna kirjutama. Kui kolmekümne kolmandama ja järgmiste lehrde peale tulleb hakkata; siis ei kõlba mitte täit rida kõr-ra-ga kirjutada, waid agga kaks ehk kolm sõna hawalt. Kui need hästi; siis võib katsuda täit rida kirjutada.

